

RAPORT Z EWALUACJI PROBLEMOWEJ:

Procesy

Samorządowe Przedszkole nr 121 z Oddziałami

Integracyjnymi

Kraków

*Małopolski Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty w Krakowie*

Przebieg ewaluacji:

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole (lub placówce) przez wizytatorów do spraw ewaluacji. Raport z ewaluacji problemowej dotyczy jednego z przedstawionych poniżej obszarów.

Ewaluacja polega na zbieraniu i analizowaniu informacji:

- o efektach działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki (na podstawie danych informujących o wynikach pracy szkoły (lub placówki) odzwierciedlonych w umiejętnościach, zachowaniach, postawach, działaniach uczniów i w osiągniętych przez nich rezultatach na różnego rodzaju testach, egzaminach),*
- o procesach zachodzących w szkole lub placówce (na podstawie danych, które informują o procesach i działaniach zachodzących i podejmowanych w szkole (lub placówce), a decydujących o sposobie funkcjonowania, charakterze szkoły (lub placówki) i przede wszystkim prowadzących do pożądanego efektów),*
- o funkcjonowaniu szkoły lub placówki w środowisku lokalnym, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów (na podstawie danych informujących o sposobie współpracy ze środowiskiem i funkcjonowaniu w środowisku oraz wykorzystaniu tych zasobów w procesie nauczania i uczenia się),*
- o zarządzaniu szkołą lub placówką (na podstawie danych informujących o sposobach zarządzania decydujących o jakości działań podejmowanych w szkole lub placówce).*

Ewaluacja ma na celu zebranie informacji i ustalenie poziomu spełnienia przez szkołę lub placówkę wymagań zawartych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Szkoła lub placówka może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagań przez szkołę lub placówkę.

Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagań przez szkołę lub placówkę.

Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagań przez szkołę lub placówkę.

Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagań przez szkołę lub placówkę.

Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagań przez szkołę lub placówkę.

Wyniki ewaluacji:

Obszar: Procesy

Wymaganie: Przedszkole ma koncepcję pracy

Komentarz:

Przedszkole działa zgodnie z przyjętą przez radę pedagogiczną koncepcją pracy. Koncepcja pracy

przedszkola jest analizowana i modyfikowana w razie potrzeb. Koncepcja pracy przedszkola jest znana rodzicom i przez nich akceptowana.

Przedszkole działa zgodnie z przyjętą przez radę pedagogiczną koncepcją pracy i w razie potrzeb analizuje tę koncepcję. Wspólnie wypracowana przez pracowników pedagogicznych „Koncepcja Pracy Samorządowego Przedszkola Nr 121 w Krakowie z Oddziałami Integracyjnymi na lata 2009-2012”, zatwierdzona została do realizacji dnia 23.11.2009r. (uchwała nr 19/23/11/2009). Składa się ona z misji i wizji przedszkola oraz celów strategicznych Przedszkola ze wskazaniem zadań i zamierzonych celów do osiągnięcia przez dzieci, rodziców, nauczycieli z uwzględnieniem posiadanych zasobów i tych które placówka potrzebuje (ludzkich i materialnych). Główne założenia koncepcji gwarantują opiekę i wyrównywanie szans edukacyjnych, rozwijanie zdolności i zainteresowań wszystkich dzieci w różnych dziedzinach. Najważniejszymi założeniami koncepcji jest ukierunkowanie rozwoju dzieci w normie rozwojowej i o specjalnych potrzebach edukacyjnych i wychowawczych, zgodnie z ich potencjałem i możliwościami rozwojowymi. Położony jest nacisk na wyrównywanie szans edukacyjnych, uczenie tolerancji, akceptacji i wrażliwości na potrzeby innych, organizowanie warunków sprzyjających realizowaniu indywidualnej drogi rozwoju dziecka z wykorzystaniem jego indywidualnych predyspozycji, skuteczne przygotowanie dziecka do podjęcia nauki w szkole. Wspomaganie rozwoju dziecka oraz integracja dzieci w normie rozwojowej i o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Przedszkole stawia sobie za cel promowanie zdrowego, aktywnego i bezpiecznego stylu życia, traktować każde dziecko indywidualnie i podmiotowo oraz wdrażać do zachowań społecznie akceptowanych. Realizowany w Przedszkolu Roczny Program Pracy Przedszkola jest spójny z tą koncepcją. Dyrektor Przedszkola w wywiadzie wymienił przykłady działań realizujących koncepcję pracy przedszkola: prowadzenie zajęć zgodnie z podstawą programową i zalecanymi warunkami i sposobem realizacji, integrowanie działań wychowawczych, stwarzanie przyjaznej atmosfery, pełnej akceptacji, zaufania i bezpieczeństwa, promowanie przedszkola w środowisku, organizowanie zajęć integrujących wszystkie grupy, aktywizowanie rodziców poprzez ich udział w warsztatach z dziećmi, w zajęciach otwartych, w zebraniach i spotkaniach ze specjalistami, w wycieczkach, imprezach i uroczystościach przedszkolnych (np. Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki, Dzień Ojca). Dostosowywanie działań Przedszkola do zalecanych warunków i sposobu realizacji podstawy programowej, opracowywanie planów tygodniowych/dwutygodniowych dla poszczególnych grup wiekowych uwzględniających właściwe proporcje zagospodarowania czasu przebywania dzieci w Przedszkolu, tworzenie warunków do rozwoju psychofizycznego wszystkich wychowanków, indywidualizacja rozwoju każdego dziecka poprzez diagnozowanie jego potrzeb, możliwości, zainteresowań i zdolności, prowadzenie planowej i systematycznej obserwacji, diagnozy i określanie stopnia gotowości szkolnej, dostosowywanie metod i form pracy do możliwości psychofizycznych dzieci, włączanie dzieci do konkursów przedszkolnych i poza przedszkolem, udział w akcjach charytatywnych i imprezach środowiskowych. Zdaniem Dyrektora, Przedszkole funkcjonuje z partnerskim udziałem rodziców i środowiska lokalnego. Nauczyciele w wywiadzie grupowym wymieniali działania, za pomocą których realizowana jest koncepcja: planowanie pracy z wychowankiem, organizowanie zajęć o różnej aktywności dzieci. Organizowanie imprez przedszkolnych i międzyprzedszkolnych, organizowanie zajęć otwartych dla rodziców, stosowanie aktywizujących metod pracy: metoda Kniessów, metoda Labana, Orffa, Weroniki Sherborne, metoda Frostig, metoda Dobrego Startu, dziecięca matematyka Edyty Gruszcyk – Kolczyńskiej, kinezylogia edukacyjna Dennisona, pedagogika zabawy, przez integrację z rodziną, integracje ze środowiskiem, poprzez realizowanie programu adaptacyjnego, spotkania ze specjalistami, wolontariat europejski. Nauczyciele wymienili również takie działania jak: bezpieczeństwo dzieci, monitoring sprzętu przedszkolnego, monitoring placu przedszkolnego, planowanie pracy grupowej, indywidualizacja dzieci, obserwacja i diagnoza, wyciąganie wniosków. Prowadzone jest planowanie pracy na podstawie wniosków z pracy z grupą, planów pracy zespołowej z dzieckiem z deficytami, planowanie pracy indywidualnej na podstawie programu wspomaganie i korygowanie indywidualnego rozwoju dziecka, planowanie pracy z dzieckiem zdolnym, wyrównywanie szans edukacyjnych, kierowanie do specjalistów (logopedy, psychologa, lekarzy specjalistów) przy ścisłej współpracy z rodzicami, realizowanie zaleceń specjalistów w pracy z grupą i pracy indywidualnej.

Koncepcja pracy przedszkola jest analizowana i modyfikowana w razie potrzeb.

Koncepcja pracy Przedszkola jest analizowana i modyfikowana, co potwierdzili w ankiecie wszyscy ankietowani nauczyciele (7 z 7), stwierdzając swój udział w pracach nad analizą koncepcji pracy Przedszkola w tym lub poprzednim roku szkolnym. Ponadto w wywiadzie grupowym wskazali, że koncepcja pracy opracowana została wspólnie przez radę pedagogiczną. W opinii nauczycieli, koncepcja pracy jest dwukrotnie w ciągu roku analizowana w grupie nauczycieli i na radzie pedagogicznej. Zarówno Dyrektor jak i nauczyciele w wywiadzie

podkreślili, że z analizy koncepcji pracy Przedszkola wynika, że koncepcja nie wymaga zmian. Na podstawie sformułowanych wniosków podejmowane są decyzje o zmianach. Ponieważ koncepcja pracy Przedszkola jest w trakcie realizacji możliwe będzie stwierdzenie, czy założenia zostały osiągnięte po jej zakończeniu. Wówczas podjęte zostaną działania modyfikujące koncepcje pracy. Społeczni partnerzy Przedszkola, w wywiadzie grupowym wyrazili pogląd, że mają wpływ na realizację koncepcji pracy Przedszkola poprzez udział w podejmowanych działaniach. W ich opinii, wygląd Przedszkola oraz wysoka jakość jego pracy pozwalają na stwierdzenie, że rozwój dzieci w tym Przedszkolu jest zauważalny, a podjęta długofalowa praca przynosi efekty. Pracownicy niepedagogiczni w wywiadzie grupowym stwierdzili, że w pracach nad analizą i modyfikacją koncepcji pracy Przedszkola udział biorą głównie nauczyciele i pani Dyrektor, natomiast oni, poprzez różne działania (np. dbanie o higienę w przedszkolu i troskę o dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych i wychowawczych) wspomagają w tym nauczycieli i tym samym przyczyniają się do lepszego funkcjonowania Przedszkola. Zdaniem pracowników niepedagogicznych, mają oni poczucie wpływu na to, jak pracuje Przedszkole, ponieważ mogą zgłaszać swoje uwagi i spostrzeżenia nauczycielom oraz Dyrektorowi. Dyrektor Przedszkola w wywiadzie określił sposób opracowania koncepcji pracy Przedszkola, która w tym kształcie obowiązuje od listopada 2009 roku. Koncepcja pracy Przedszkola działa zgodnie z potrzebami dzieci i ich rodziców oraz nową podstawą programową. Koncepcja pracy przedszkola jest znana rodzicom i przez nich akceptowana.

Dyrektor w wywiadzie stwierdził, że rodzice znają koncepcję pracy Przedszkola. Swoją ocenę oparł na tym, że rodzice mieli okazję do zapoznania się z koncepcją pracy Przedszkola poprzez różne formy przekazu, takie jak: zebrania ogólne, zebrania w grupach wiekowych, tablice informacyjne, stronę internetową Przedszkola oraz broszury informacyjne dotyczące koncepcji pracy Przedszkola wręczane każdemu z rodziców podczas zebrań grupowych. Znajomość koncepcji pracy Przedszkola, zdaniem Dyrektora, potwierdzają również rozmowy z rodzicami podczas indywidualnych spotkań, zajęć otwartych, zebrań ogólnych i grupowych. Ankietowani rodzice (24 z 25) stwierdzili, że zgadzają się z wartościami i działaniami promowanymi w Przedszkolu, do którego uczęszcza ich dziecko. Na pierwsze miejsce wysuwa się integracja przedszkola. Dzieci są tolerancyjne w stosunku do innych dzieci z dysfunkcjami. Dzieci dobrze czują się w grupie, szanują innych. Na wysokim poziomie jest edukacja, dzieci są przygotowane do podjęcia nauki w szkole, dzieci są nauczone obowiązkowości. Bezpieczeństwo jest dla wszystkich bardzo ważne, dobrze organizowane są wycieczki, jest organizowana pomoc dla dzieci niepełnosprawnych. Wymienione kierunki odpowiadają rodzicom. Wszyscy pracownicy Przedszkola mają poczucie wpływu na to, jak ono pracuje, a wszyscy rodzice, zgadzają się z wartościami promowanymi w Przedszkolu, do którego uczęszcza ich dziecko oraz akceptują proponowane i realizowane przez placówkę zadania. W Przedszkolu kładzie się szczególny nacisk na bezpieczeństwo, akceptację siebie i rówieśników, integrację przedszkolną, naukę samodzielności, przygotowanie do obowiązków szkolnych. Absolwenci Przedszkola bardzo dobrze sobie radzą w szkole, wyróżniają się przygotowaniem do podjęcia nauki, mają rozbudzone zainteresowania, są samodzielni, mają bogaty zasób słownictwa, mają dobre maniery i dbają o zdrowie swoje i innych. Rodzice zauważają postępy dziecka. Powyższe argumenty pozwalają na stwierdzenie, że Przedszkole ma i realizuje koncepcję pracy.

Wobec powyższych informacji należy uznać, że wymaganie jest spełnione na poziomie bardzo wysokim.

Poziom spełnienia wymagania: A

Wymaganie: Oferta zajęć umożliwia realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego

Komentarz:

Oferta zajęć prowadzonych w przedszkolu wynika z podstawy programowej wychowania przedszkolnego. Oferta zajęć odpowiada potrzebom dzieci. Oferta zajęć prowadzonych w przedszkolu jest modyfikowana, wzbogacana i umożliwia rozwój zainteresowań dzieci. Przedszkole realizuje nowatorskie rozwiązania programowe. Oferta zajęć prowadzonych w przedszkolu wynika z podstawy programowej wychowania przedszkolnego, jest modyfikowana, wzbogacana i umożliwia rozwój zainteresowań dzieci, a Przedszkole stosuje nowatorskie rozwiązania programowe. Program wychowania przedszkolnego, został zatwierdzony do realizacji w Przedszkolu. Obejmuje wszystkie 15 obszarów określonych w podstawie programowej. Podczas planowania pracy nauczyciele wdrażają wszystkie zalecane warunki do realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego. Po wspólnych uzgodnieniach wskazują elementy do realizacji w poszczególnych tygodniach. Każdy z elementów składowych podstawy programowej obejmuje: emocje, przyrodę z ekologią, treści matematyczne, przygotowanie

do nauki czytania i pisania, sztukę (plastyka, muzyka, technika, teatr), ruch i zdrową aktywność. Zespoły nauczycieli prowadzące nauczanie przedszkolne w poszczególnych grupach wiekowych mają rozpoznane potrzeby i możliwości swoich podopiecznych. Dla maluchów najważniejsza jest samoobsługa, poczucie bezpieczeństwa, aklimatyzacja w grupie, rozwój społeczny, rozwój mowy i myślenia. U średniaków nacisk kładzie się na ekspresję ruchową, rozwój mowy, myślenia, czynności manualne ręki, uspołecznianie. W grupie starszaków dzieci przejawiają ogromną potrzebę ruchu, ale kładzie się też nacisk na intelektualny rozwój dzieci i przygotowanie do podjęcia nauki szkolnej. Wszystkie działania podejmowane w Przedszkolu nakierowane są na zaspokajanie tych właśnie potrzeb dzieci. Zdaniem ankietowanych rodziców: dziecko powinno się nauczyć w Przedszkolu: szacunku i tolerancji do innych osób, otwartości, przygotować się do życia codziennego, wrażliwości, wyrozumiałości dla innych, umiejętności współpracy w grupie, życia w społeczeństwie, odpowiedzialności za swoje czyny, samodzielności, logicznego myślenia, wykonywania zadań ze zrozumieniem, tolerancji, podstaw zdrowego stylu życia, podstaw pisania i czytania, przygotowania do szkoły, obcowania w grupie, wzajemnej współpracy, asertywności, poszanowania cudzej własności, szacunku do dzieci i dorosłych, uwrażliwienia na przyrodę, dbania o otoczenie, pozytywnych postaw społecznych. Rozwijane powinny być zainteresowania i zdolności dziecka. Oferta zajęć prowadzonych w przedszkolu jest modyfikowana, wzbogacana i umożliwia rozwój zainteresowań dzieci. By umożliwić dzieciom rozwój zainteresowań, w ofercie Przedszkola zostały wprowadzone zmiany polegające na rozszerzeniu liczby zajęć dodatkowych o:

warsztaty: plastyczne, muzyczne, teatralne,

- zajęcia dodatkowe: język angielski, rytmika, szachy, kurs tańca,

spotkania z autorami książek dla dzieci,

- spotkania z ludźmi wykonującymi ciekawe zawody: pielęgniarka, lekarz, bibliotekarka, aktorka, architekt, policjant, strażak, muzyk.

Organizowane są:

- wycieczki: zwiedzanie Krakowa i jego zabytków, wystawy, do ZOO, parku jurajskiego, gospodarstwa agroturystycznego,

- konkursy wewnątrzprzedszkolne i międzyprzedszkolne (oprócz okolicznych przedszkoli zaproszono Szkoły Podstawowe: nr 119 i nr 113),

- konkursy: plastyczny, ekologiczny, recytatorski, piosenki organizowane przez instytucje zewnętrzne.

Wprowadzono do realizacji innowację metodyczną dotyczącą udziału dzieci w zajęciach kynoterapii pt. "Zabawy z psem". Zorganizowano cykl tematyczny „Mówię obcemu nie” z quizem wiedzy połączonym z konkursem plastycznym. W ofercie pojawiły się zajęcia rozwijające zainteresowania czytelnicze dzieci, udział w akcji „Cała Polska czyta dzieciom” słuchanie bajek czytanych przez zaproszonych gości: bibliotekarkę, zaproszonych rodziców, dziadków oraz absolwentów przedszkola, odbyły się wielokrotne wizyty w bibliotece oraz możliwość udziału w licznych konkursach.

Wprowadzono do oferty Przedszkola w 2002r. innowację metodyczną związaną z działalnością wolontariuszy z Unii Europejskiej pracujących w Przedszkolu. Projekty edukacyjne i wychowawczo - opiekuńcze realizowane przez wolontariuszy, dotyczą zwyczajów danego kraju wolontariusza (nazwa, język, nauka podstawowych słówek, flaga, godło, kultura, tradycje, zwyczaje, muzyka). Przedstawiane są rodziny i region zamieszkania wolontariusza. Dzieci poznają nowe zabawy dziecięce. Biorą udział w zajęciach teatralnych: udział w lekcji teatralnej w Teatrze

Raport z ewaluacji: Samorządowe Przedszkole nr 121 z Oddziałami Integracyjnymi 7 / 16

Groteska, Teatrze św. Jadwigi, udział w lekcji muzealnej na Wawelu, przygotowywane są teatryki w Przedszkolu.

Odbywają się spotkania z autorami literatury dziecięcej. Organizowane są wyjścia np. na koncert do Filharmonii, Jaskini Wierchowskiej, Fabryki Bombek, do Muzeum Przyrodniczego w Krakowie, Muzeum Sztuki Japońskiej "Manga", na Akademię Górniczo Hutniczą, Dinozatorlandu w Zatorze, Wioski Indiańskiej w Jaworznie, Inwałdu (park miniatur i park dinozaurów), Straży Pożarnej w Niegoszowicach, Jednostki Wojskowej w Rzęsce.

Zdaniem 21 z 26 ankietowanych rodziców uważa, że Przedszkole pomaga rozwijać zainteresowania ich dzieci oraz odkrywać i rozwijać talenty. Przedszkole, jak wypowiedzieli się podczas wywiadu rodzice, przeszło ich oczekiwania.

Zewnętrzni partnerzy zauważyli, że w ostatnim czasie w ofercie Przedszkola nastąpiły zmiany. Podkreślili, że Przedszkole nr 121 w Krakowie wspólnie z Przedszkolem nr 118, Szkołami Podstawowymi nr 113 i nr 119 w Krakowie stworzyli plan współpracy ze środowiskiem wg którego są podejmowane działania oraz widoczna jest ich konsekwencja w działaniu. W Przedszkolu organizowane są m.in. konkursy: recytatorski „Ja i moja rodzina”, Szlachetne zdrowie, piosenki „Żyj zdrowo i kolorowo”. Organizowane były Jasełka dla uczniów szkół

podstawowych i Przedszkola nr 118 w Krakowie. Organizowane były również warsztaty szkoleniowe dla nauczycieli: jak organizować w przedszkolu pomoc psychologiczno-pedagogiczną, wewnętrzne mierzenie jakości pracy drogą do sukcesu pracy szkoły i nauczyciela, ewaluacja pracy szkoły. W ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom” odbyły się zajęcia czytelnicze we współpracy z biblioteką miejską w Krakowie. Spotkania takie urozmaicane były upominkami oraz nagrodami. Przedstawiciele miesięcznika edukacyjnego „Abecadło” organizowali spotkania dla dzieci z autorami książek. Wspierane były konkursy w Przedszkolu przez Wydawnictwo Aksjomat oraz organizowane było również czytanie książeczek np. „Dlaczego niebo jest niebieskie” „Przyjaciele ślimaka”, przez pracowników wydawnictwa. Organizowane były zajęcia edytorskie dla dzieci dotyczące powstawania książki. Odbywały się również spotkania autorskie np. z Barbarą Gawryluk. Przedszkole wdraża i stosuje nowatorskie rozwiązania programowe. Zdaniem Dyrektora w Przedszkolu prowadzone są innowacje:

- „Wolontariat Europejski w Przedszkolu 121”, (wolontariusze z UE realizują swoje programy przez, które dzieci poznają kulturę i tradycje kraju, z którego pochodzą np. Włochy, Hiszpania, Niemcy, Grecy, wzbogacając ofertę edukacyjną Przedszkola.
- „Kynoterapia – zabawy z psem” raz w miesiącu na terenie Przedszkola w grupach integracyjnych dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego poprzez zabawę z psem i terapeutom korygują zaburzone sfery rozwoju, pozbywają się lęków i niepożądanych zachowań.
- program adaptacyjny pt. „Łagodnie przekroczmy próg przedszkola”, łagodzi i skraca okres adaptacji nowo przyjętych dzieci do Przedszkola. Rodzice w maju uczestniczą w spotkaniu z psychologiem, dyrektorem i nauczycielami prowadzącymi od września grupy dzieci nowo przyjętych.
- warsztaty plastyczne i teatralne, rozwijają zdolności plastyczne i aktorskie dzieci, rozszerzają realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego.

Powyższe argumenty potwierdzają, że oferta zajęć Przedszkola w pełni umożliwia realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego, a przedstawione wyniki świadczą o wysokiej jakości podejmowanych w Przedszkolu działań i spójności opinii na ten temat.

Wobec powyższych informacji należy uznać, że wymaganie jest spełnione na poziomie bardzo wysokim.

Poziom spełnienia wymagania: A

Wymaganie: *Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci mają charakter zorganizowany*

Komentarz:

Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są realizowane w przedszkolu z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobu realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego. Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci przebiegające w przedszkolu są planowane. Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci przebiegające w przedszkolu są monitorowane i doskonalone. Wnioski z monitorowania procesów wspomaganie są wykorzystywane w planowaniu tych procesów.

Przedszkole wykorzystuje zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej.

Z informacji uzyskanej od Dyrektora Przedszkola wynika, że w zestawie programów nauczania uwzględnione są zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego. W zalecanych warunkach i sposobach realizacji podstawy programowej zachowane są proporcje czasowe. Dzieci w Przedszkolu mają zorganizowany pobyt na powietrzu: w parku, na spacerze, w ogrodzie przedszkolnym (nauczyciele organizują dzieciom gry, zabawy ruchowe i sportowe, obserwacje przyrodnicze) przeznaczając na te zajęcia co najmniej jedną piątą czasu. Nauczyciele realizują proces opiekuńczo-wychowawczo-dydaktyczny przeznaczając na te zajęcia kolejną jedną piątą czasu (zabawa dowolna przy niewielkim udziale nauczyciela). Dwie piąte czasu przeznaczone są na czynności opiekuńcze, samoobsługowe i organizacyjne. Pozostałą (co najwyżej) jedną piątą czasu nauczyciele przeznaczają na zajęcia dydaktyczne o różnej aktywności dzieci realizowane według wybranego programu wychowania przedszkolnego.

Nauczyciele w wywiadzie grupowym stwierdzili, że w Przedszkolu nie ma ograniczeń w stosowaniu zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej.

Z wywiadu z Dyrektorem Przedszkola wynika, że zajęcia prowadzone w Przedszkolu są zróżnicowane i dostosowane do potrzeb i możliwości dzieci to jest dla dzieci w normie rozwojowej, dzieci zdolnych, dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i wychowawczymi oraz dzieci z deficytami rozwojowymi. Nauczyciele, cyklicznie informują rodziców o: zadaniach wychowawczo-dydaktycznych realizowanych w Przedszkolu, sukcesach

odnoszonych przez dzieci.

Procesy edukacyjne są planowane.

Dyrektor Przedszkola poinformował nas, że Przedszkole w planowaniu procesów edukacyjnych wykorzystuje następujące plany pracy: roczne, tygodniowe i dwutygodniowe (planowanie procesu dydaktyczno-wychowawczego), przebiegu obserwacji dziecka trzyletniego i czteroletniego oraz diagnozy rozwoju dziecka pięcioletniego i sześcioletniego, warsztatów plastycznych i teatralnych. W Przedszkole do planowania procesów edukacyjnych wykorzystuje się plan współpracy z rodzicami (plan ogólny – przedszkola i plany grupowe). Planowana jest również praca z dziećmi wykazującymi deficyty rozwojowe. Przedszkole posiada plan doskonalenia zawodowego oraz plany zespołów zadaniowych a także plan współpracy z rejonowymi szkołami podstawowymi i Przedszkolem nr 118, które wykorzystuje do planowania procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci. Nauczyciele realizują roczny plan pracy przedszkola, który jest uszczegółowieniem realizacji koncepcji pracy Przedszkola. Plany tygodniowe uwzględniają: realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego, potrzeby i możliwości dzieci, roczny plan pracy, różnorodność aktywności dzieci oraz organizowanie pobytu dzieci na świeżym powietrzu, prace z dziećmi z deficytami rozwojowymi a także realizację wniosków wynikających z analizy efektów pracy jak i ze sprawowanego nadzoru. Indywidualne plany edukacyjne dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych i indywidualne plany wspomaganie i korygowania rozwoju dziecka (dla dzieci pięcioletnich i sześcioletnich) redagowane są na podstawie obserwacji wstępnych. Planowanie dalszej pracy uwzględnia wyniki analiz obserwacji i diagnozy dzieci.

Nauczyciele podczas wywiadu potwierdzili informacje uzyskane od Dyrektora Przedszkola. Planuje się procesy edukacyjne w etapie rocznym a następnie konstruowane są plany na poszczególne grupy (plan tygodniowe lub dwutygodniowe). W planowaniu uwzględnia się obserwacje i diagnozę dzieci. Planowana jest praca korekcyjno-kompensacyjna, indywidualna, z dzieckiem z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego i dzieckiem zdolnym. Planuje się współpracę z rodzicami oraz przygotowuje plany warsztatów plastycznych i teatralnych. Konstruowany jest plan zespołów zadaniowych a także opracowuje się plan współpracy z rejonowymi szkołami podstawowymi i Przedszkolem nr 118.

Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są monitorowane i doskonalone.

Z informacji uzyskanych podczas wywiadu z Dyrektorem Przedszkola wynika, że nauczyciele prowadząc monitoring procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci stawiali sobie następujące pytania: które obszary podstawy programowej wychowania przedszkolnego wymagają zintensyfikowanych działań, by grupa osiągnęła umiejętności i wiedzę opisaną w podstawie

- na jakim aktualnie poziomie rozwoju znajduje się dziecko, grupa; w jakich sferach rozwoju dzieci potrzebują dodatkowego wspomaganie w formie indywidualnych programów edukacyjnych, indywidualnych programów wspomaganie i korygowania rozwoju dziecka, pracy wyrównawczej,
- które dziecko potrzebuje pogłębionej diagnozy psychologicznej, które dziecko wymaga pomocy specjalistów (np. logopedy, laryngologa, ortopedy),
- które dzieci skierować na warsztaty dla dzieci zdolnych,
- które sytuacje edukacyjne planowane w planach tygodniowych wymagają indywidualizacji pracy,
- w jaki sposób wspomagać rozwój dziecka we współpracy z rodzicami,
- jeśli podjęte działania nie przynoszą efektu to dlaczego.

Nauczyciele w wywiadzie grupowym potwierdzili, zakres pytań wskazanych przez Dyrektora Przedszkola, pytań jakie stawiają sobie nauczyciele monitorując procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci. Dyrektor Przedszkola wymienił a nauczyciele-wychowawcy potwierdzili dane jakie zbiera Przedszkole prowadząc monitoring wspomaganie rozwoju dzieci. W zakresie tego monitoringu zbierane były informacje od rodziców o dziecku z wykorzystaniem kwestionariusza i rozmów indywidualnych. Przedszkole by uzyskać odpowiedź na pytania dotyczące prowadzonego monitoringu podjęło się prowadzenia następujących działań: przygotowanie zestawienia wyników obserwacji i poziomu rozwoju dziecka o potrzebie kształcenia specjalnego, opracowania rocznego i comiesięczne zestawienia obszarów realizacji podstawy programowej, wyłanianie dzieci zdolnych i dzieci z deficytami po dokonanych obserwacjach.

Wnioski z monitoringu są wykorzystywane do planowania procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci.

Dyrektor Przedszkola poinformował, że na podstawie realizacji opracowanych przez Przedszkole programów wyciąga się wnioski, które następnie wykorzystywane są w monitoringu do planowania procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci. Są to następujące programy: indywidualny edukacyjny dla dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego i wspomaganie oraz korygowania rozwoju dziecka (dla pięcioletnich

i sześćioletnich), tygodniowe i dwutygodniowe do pracy z grupą a także wspomaganie rodziców.

Dyrektor Przedszkola wskazał następujące wnioski z wyżej wymienionego monitoringu:

- intensyfikowanie działań edukacyjnych i wychowawczych w przypadku słabych stron grupy
- rzetelne kierowanie dzieci do: pracy kompensacyjno – wyrównawczej i na warsztaty plastyczne oraz teatralne, pogłębionej diagnozy psychologicznej i innych specjalistów
- organizowanie ciekawych spotkań dla rodziców ze specjalistami (psychologiem, logopedą, terapeutą)
- współpraca z rodzicami.

Nauczyciele w wywiadzie grupowym wskazali na następujące wnioski wpływające z monitorowania procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci: intensyfikowanie działań dotyczących sposobu i realizacji podstawy programowej w oparciu o diagnozę i wywiad z rodzicami, rzetelny dobór dzieci w normie rozwojowej wymagających pracy korekcyjno-wyrównawczej i indywidualnego korygowania rozwoju.

Wobec powyższych informacji należy uznać, że wymaganie jest spełnione na poziomie bardzo wysokim.

Poziom spełniania wymagania: A

Wymaganie: Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są efektem współdziałania nauczycieli

Komentarz:

Nauczyciele współdziałają w tworzeniu i analizie procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci podejmowanych w przedszkolu. Nauczyciele wspomagają siebie nawzajem w organizowaniu i realizacji procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci.

Nauczyciele współdziałają przy tworzeniu procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci.

W opinii Pani Dyrektora Przedszkola nauczyciele prowadzą następujące wspólne działania przy tworzeniu tych procesów: planowanie tygodniowe procesu dydaktyczno-wychowawczego, obserwacje dzieci, formułowanie mocnych i słabych stron, wyłanianie dzieci do pracy korekcyjnej, kierowanie dzieci do pogłębionej diagnozy psychologicznej, kierowanie dzieci na dodatkowe zajęcia, rozmowy z rodzicami, spotkania grupowe z rodzicami, spotkania grup wsparcia (dla dzieci i rodziców z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego), organizowanie

Raport z ewaluacji: Samorządowe Przedszkole nr 121 z Oddziałami Integracyjnymi 10 / 16

rad szkoleniowych, wycieczek, imprez przedszkolnych i międzyprzedszkolnych. Przy tworzeniu procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci nauczyciele współpracują w zespołach zadaniowych do spraw: ewaluacji, integracji, rozwiązywania spraw trudnych, pedagogizacji rodziców.

Nauczyciele tworząc te procesy opracowują plany tygodniowe i dwutygodniowe: przebiegu obserwacji i diagnozy rozwoju dziecka. Nauczyciele w wywiadzie potwierdzili następujące informacje dotyczące wymienionego zakresu działań a przekazane przez Dyrektora Przedszkola: organizowanie wycieczek, imprez przedszkolnych i międzyprzedszkolnych, przygotowanie rad szkoleniowych. Ponadto nauczyciele do działań mających na celu tworzenie procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci zaliczyli organizację: spotkań z ciekawymi osobami, z autorami książek, zajęć koleżeńskich otwartych; dzielenie się wiedzą oraz wypracowanymi materiałami a także przygotowanie dzieci do konkursów.

Wszyscy ankietowani nauczyciele-wychowawcy (7 z 7) wskazali, że konsultują swoje plany pracy z innymi nauczycielami.

Nauczyciele współdziałają przy analizie procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci.

Z informacji pochodzących z wywiadu z Dyrektorem Przedszkola a dotyczących pracy nauczycieli i ich sposobu analizowania procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci wynika, że nauczyciele opracowując zestawienia wyników arkuszy obserwacji rozwoju dziecka, analizują efekty pracy z grupą i pracy indywidualnej wynikającej z realizacji indywidualnych programów edukacyjnych oraz programów wspomaganie i korygowania dziecka, omawiają wyniki pracy na radach półrocznych i podsumowujących rok szkolny oraz wyciągają wnioski wynikające z tych analiz. Nauczyciele dokonują ewaluacji programu adaptacyjnego oraz spotkań grup wsparcia dla rodziców i dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych a także śledzą losy absolwentów Przedszkola. Nauczyciele pierwszą analizę gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole podstawowej (diagnozę przedszkolną) przeprowadzają w miesiącach od września do listopada każdego roku szkolnego. Drugą (porównawczą) przeprowadzają w kwietniu.

Nauczyciele wspólnie analizując procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci stawiają sobie następujące pytania: na jakim poziomie funkcjonują grupy w poszczególnych sferach rozwoju, które dzieci wymagają skierowania do specjalistów, pogłębionej diagnozy psychologicznej, pracy korekcyjnej, dostosowania zadań

do indywidualnych potrzeb i możliwości, stosowania indywidualnego programu (edukacyjnego, wspomaganie i korygowania rozwoju dziecka). Nauczyciele współdziałają w zakresie intensyfikacji działań w obszarze realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego, tak aby dzieci osiągnęły zawarte w niej umiejętności i oczekiwane postawy społeczne oraz w zakresie sposobu wspomagania rodziców w wychowaniu dziecka. Potwierdzili te informacje ankietowani nauczyciele-wychowawcy uzupełniając o kolejne zadawane sobie pytania dotyczące współdziałania przy analizie procesów wspomagania rozwoju i edukacji dzieci: czy narzędzie do diagnozy dzieci jest właściwie dobrane, czy wymaga modyfikacji; jaki jest plan wspólnych działań z rodzicem, jakie formy i metody pracy oraz jakie instytucje (poza przedszkolem) mogą rozwijać uzdolnienia dzieci. Wszyscy nauczyciele ankietowani (7 z 7) wskazali, że analizują procesy wspomagania rozwoju i edukacji dzieci zarówno samodzielnie jak i zespołowo.

Nauczyciele wspierają się w organizacji i realizacji procesów wspomagania rozwoju i edukacji dzieci. Dyrektor Przedszkola w czasie wywiadu wymienił następujące przykłady w jaki sposób nauczyciele wspierają się wzajemnie w pracy przedszkola: tworzą wspólnie plany roczne, tygodniowe, dwutygodniowe; obserwują rozwój dzieci w danej grupie, wyciągają wnioski; organizują uroczystości, konkursy, wycieczki edukacyjne i krajoznawcze, spotkania z ciekawymi ludźmi. Nauczyciele wspólnie monitorują realizację obszarów podstawy programowej wychowania przedszkolnego informują rodziców o aktualnym poziomie rozwoju ich dziecka, włączają ich do nabywania przez dzieci określonych umiejętności i kształtowania postaw oraz w życie grupy przedszkola a także w występy na różnego rodzaju konkursach wewnątrzprzedszkolnych i zewnętrznych.

Nauczyciele-wychowawcy wspierają się w organizacji tych procesów poprzez: zajęcia koleżeńskie, rady szkoleniowe, pracę w zespołach zadaniowych: do spraw ewaluacji, ds. wolontariatu, ds. integracji, do rozwiązywania spraw trudnych oraz sekcji ds. sponsoringu, dekoracji, promocji Przedszkola.

Wszyscy ankietowani nauczyciele (7 z 7) wsparcie jakie uzyskują od innych nauczycieli ocenili jako zdecydowanie wystarczające. Na uwagę zasługują wpis jednego z nauczycieli dotyczący klimatu i atmosfery panującej w Przedszkolu: "życzliwe i pełne szacunku odnoszenie się do siebie nawzajem".

Nauczyciele potwierdzili wymienione przez Dyrektora Przedszkola przykłady w zakresie wspierania się przez nich w organizacji i realizacji procesów wspomagania rozwoju i edukacji dzieci. Kategoryzując sześćdziesiąt kilka wskazań najczęściej nauczyciele wymieniali: organizację imprez okolicznościowych, uroczystości, olimpiad, konkursów, wycieczek (17 wskazań), udostępnianie scenariuszy, materiałów dydaktycznych, metodycznych, literatury z dziedziny: psychologii, pedagogiki i wychowania oraz innych pomocy (14 wskazań); dzielenie się wiedzą i umiejętnościami pozyskiwanymi na kursach zorganizowanych przez instytucje zewnętrzne (11 wskazań); planowanie pracy, wymiana informacji dotyczącej diagnozy dziecka, kontakty z rodzicami (11 wskazań); organizację i prowadzenie zajęć koleżeńskich, rad szkoleniowych (9 wskazań).

Wobec powyższych informacji należy uznać, że wymaganie jest spełnione na poziomie bardzo wysokim.

Poziom spełnienia wymagania: A

Wymaganie: Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych

Komentarz:

W przedszkolu rozpoznaje się możliwości i potrzeby rozwojowe dzieci. W przedszkolu dostosowuje się działania do możliwości i potrzeb rozwojowych dzieci, uwzględniając indywidualizację procesu wspomagania rozwoju i edukacji dzieci.

W przedszkolu prowadzona jest diagnoza potrzeb i możliwości dzieci.

W opinii wszystkich nauczycieli (7 z 7) i Dyrektora Przedszkola w Przedszkolu prowadzona jest diagnoza potrzeb i możliwości dzieci. Według Dyrektora Przedszkola diagnoza ta prowadzona jest w każdej grupie wiekowej według opracowanego przez radę pedagogiczną planu obserwacji dziecka trzyletniego i czteroletniego i planu diagnozy pedagogicznej dziecka pięcioletniego i sześcioletniego. Diagnozy pedagogiczne i obserwacje przeprowadzane są indywidualnie z wykorzystaniem dostępnych narzędzi i opracowanych przez nauczycieli-wychowawców.

Obserwacje uwzględniają umiejętności dzieci opisane w podstawie programowej wychowania przedszkolnego. Umiejętności dziecka obserwowane są przez nauczycieli wspólnie, w kilku próbach, na początku i na końcu roku szkolnego. Obserwacje rozwoju dziecka dokumentowane są w arkuszach obserwacji rozwoju dziecka.

Z zestawienia wyników obserwacji wyłaniane są potrzeby grupy i indywidualne potrzeby każdego dziecka. Potrzeby te wynikają zarówno z analizy słabych i mocnych stron każdego dziecka jak i grupy przedszkolnej. Pedagodzy specjalni prowadzą obserwacje rozwoju dziecka ze szczególnym uwzględnieniem dzieci wymagających kształcenia

specjalnego i odnotowują je w samodzielnie opracowanych arkuszach rozwoju dziecka.

W opinii nauczycieli najczęstsze potrzeby wynikające z obserwacji i diagnozy pedagogicznej dzieci przedszkolnych to terapia logopedyczna, pomoc psychologiczna; rozwój mowy i myślenia dzieci, słuchu fonemowego oraz społeczno-emocjonalny. Z analizy dokumentów wynika, że w poprzednim roku szkolnym wszystkie dzieci (115) zostały objęte diagnozą możliwości. Czterdzieści pięć dzieci zostało objętych zajęciami logopedycznymi, czterdzieści czworo zajęciami z zakresu wyrównywania deficytów rozwojowych, czterdzieści zajęciami dla pięcioletków i sześciolatek, dziewięć indywidualnym programem edukacyjnym, sześć programem indywidualnego wspomaganie i koordynowania rozwoju dziecka.

W przedszkolu dostosowuje się działania do możliwości i potrzeb rozwojowych dzieci, uwzględniając indywidualizację procesu wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci.

W opinii Dyrektora Przedszkola po pierwszym półroczu nauczyciele-wychowawcy dokonują ewaluacji efektów pracy z dziećmi, z którymi prowadzona była praca kompensacyjno-wyrównawcza, terapia logopedyczna, realizowane indywidualne programy. W przypadku stwierdzenia słabych stron grupy lub poszczególnych dzieci nauczyciele wyciągają wnioski do dalszej pracy i modyfikują metody i plany pracy. Na podstawie tych wniosków nauczyciele w drugim półroczu opracowują indywidualne programy wspomaganie i korygowania rozwoju dziecka dostosowując swoje działania do możliwości i potrzeb rozwojowych dzieci. Rodzicom dzieci uzdolnionych nauczyciele-wychowawcy proponują bezpłatne warsztaty plastyczne i teatralne, dzieciom z deficytami zajęcia wyrównawcze lub pogłębioną diagnozę psychologiczną i logopedyczną przeprowadzaną przez specjalistów. W Przedszkolu prowadzona jest terapia logopedyczna z każdym dzieckiem raz w tygodniu ze szczególnym uwzględnieniem dzieci pięcioletnich i sześciolatek wymagających takiej pomocy.

Nauczyciele pedagogiki specjalnej na podstawie uzyskanych wyników diagnozy rozwoju dziecka opracowują dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych indywidualne programy edukacyjne i realizują je prowadząc indywidualną pracę z dzieckiem podczas codziennych zajęć. W trakcie zajęć dydaktycznych z całą grupą, dostosowują wymagania dla dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego do ich indywidualnych możliwości psychofizycznych. Na terenie Przedszkola prowadzona jest raz w miesiącu kynoterapia.

Nauczyciele i specjaliści (pedagog specjalny, logopeda, nauczyciel gimnastyki korekcyjnej) prowadzą konsultacje dla rodziców grup integracyjnych. Pedagodzy specjalni organizują zajęcia otwarte dla rodziców (indywidualnie dla każdego rodzica) oraz spotkania grup wsparcia dla rodziców i dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Wszyscy ankietowani nauczyciele (7 z 7) stwierdzili, że wyniki diagnozy potrzeb i możliwości wpłynęły na ich sposób pracy z dziećmi. Wymienili kilkadziesiąt zmian (63) jakie wprowadzali w pracy z dziećmi w wyniku przeprowadzenia tych diagnoz w tym między innymi: uściślenie określenia słabych i mocnych stron grupy

Raport z ewaluacji: Samorządowe Przedszkole nr 121 z Oddziałami Integracyjnymi 12 / 16

i planowanie pracy z dziećmi z uwzględnieniem zajęć z zakresu organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej - 19 wskazań, zacieśnienie współpracy z rodzicami, wspólne rozwiązywanie problemów, ustalenie oddziaływań wychowawczych, przekazywanie ćwiczeń do domu - 17 wskazań, rzetelne wyłanianie dzieci z deficytami do pracy zespołowej i grupowej, planowanie pracy z tymi wychowankami -13 wskazań, typowanie dzieci do konsultacji ze specjalistami (psycholog, logopeda, lekarz) i realizacja ich zaleceń - 8 wskazań, przygotowanie dzieci do konkursów muzycznych, recytatorskich poprzez prowadzenie warsztatów teatralnych i plastycznych, promowanie zdolności dzieci w pracy poszczególnych grup (czytelniczych, baletowych) - 7 wskazań.

Przedszkole w swoich działaniach uwzględnia indywidualizację procesu wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci. Z opinii Dyrektora Przedszkola wynika, że wychowankowie Przedszkola są objęci zindywidualizowanymi działaniami wspomagającymi ich rozwój i edukację. Dzieci wspomagane są poprzez: indywidualne rozmowy nauczycieli-wychowawców z rodzicami (wszystkie dzieci - od kilku do kilkunastu razy w roku), terapię logopedyczną (51 dzieci), realizacją indywidualnych programów edukacyjnych (8), wsparciem nauczycieli przez psychologa i konsultacjami psychologa z rodzicami (5), dostosowanie wymagań do indywidualnych potrzeb i możliwości podczas zajęć dydaktycznych organizowanych przez nauczycieli z całą grupą. W Przedszkolu prowadzone są indywidualne obserwacje rozwoju każdego dziecka, a dzieci tego wymagające kierowane są do pogłębionej diagnozy psychologicznej i na konsultacje medyczne (np. laryngologiczne).

Rodzice mają poczucie, że w Przedszkolu pracuje się z dziećmi w sposób, który uwzględnia jego indywidualne możliwości i potrzeby - tak wskazali prawie wszyscy ankietowani rodzice (24 z 25) w tym większość wskazała zdecydowanie tak (14), pozostali raczej tak (10).

Przykłady indywidualizacji procesu wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci zaobserwowano podczas zajęć w grupie najstarszych wychowanków (jeden z chłopców nie miał ochoty na zabawę, jednak po krótkiej spontanicznej

zabawie na materacu przekonany przez nauczyciela-wychowawcę włącza się w towarzystwie kolegi do zabawy w bank i sklep. Podczas zabawy w ogrodzie (dzieci z wszystkich grup) rodzaj zajęć dostosowany był do grupy wiekowej bawiących się dzieci z uwzględnieniem sprawności motorycznej wychowanków. Zajęcia prowadzone były w formie zabawowej od spontanicznych zabaw w piaskownicy, na zjeżdżalniach, huśtawkach, przy użyciu pojazdów ruchomych, przyrządów sportowych poprzez zajęcia grupowe z wykorzystaniem elementów metod ruchu rozwijającego (chusta Klanzy) aż po zawody na ustawionym torze przeszkód.

Wobec powyższych informacji należy uznać, że wymaganie jest spełnione na poziomie bardzo wysokim.

Poziom spełniania wymagania: A